

AFEER: Modificarile OUG 119 aduse în Senat distrug piata de energie

Modificarile aduse în Senat la OUG 119/2022 vor crea disfunctionalitati si mai mari pe piata de energie, se arata într-un comunicat al Asociatia Furnizorilor de Energie din România - AFEER, remis, luni, AGERPRES.

Asociatia, ce reunește 37 de membri, furnizori si traderi licentiatii si activi pe piata de energie electrica si/sau de gaze naturale, care asigura furnizarea energiei atât catre consumatori persoane fizice, cât si catre IMM-uri si consumatori din toate categoriile de agenti economici care activeaza în România, cu o cota de piata de circa 90% din consumul final de electricitate si 65% din consumul final de gaze naturale, își exprima maxima îngrijorare fata de situatia actuala de pe piata energiei din România.

"Se distruge piata de energie prin OUG119 si modificarile aduse proiectului de lege în Senat! Atragem atentia ca OUG 119/2022 pentru modificarea si completarea Ordonantei de urgenta a Guvernului nr. 27/2022 privind masurile aplicabile clientilor finali din piata de energie electrica si gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022 - 31 martie 2023, cu modificarile aprobate de catre Senat la proiectul de lege de aprobare a OUG, va crea disfunctionalitati si mai mari, aproape insurmontabile, în activitatea operatorilor din întreg sectorul energetic, cu riscul de a distruge functionarea pietei energiei. Situatia în piata energiei va fi una dramatica, daca nu va exista o transparenta si o consultare reala a participantilor la aceasta, în special prin vocea asociatiilor de profil, la dezbaterile din cadrul Comisiilor de specialitate din Camera Deputatilor, respectiv o clarificare si modificare a unor prevederi legale", a afirmat Laurentiu Urluescu, presedinte AFEER.

AFEER apreciaza ca punerea în aplicare a noilor prevederi legale va crea probleme si mai mari si costuri suplimentare din partea furnizorilor, precum si a altor operatori din piata energiei.

"Dorim sa subliniem, înca o data, ca sunt necesare masuri de sprijin pentru o serie de consumatori, care au reala nevoie. Este bine ca se acorda sprijin consumatorilor vulnerabili, spitalelor, institutiilor de învățământ, de cultura, bisericilor, înțelegem demersul senatorilor în acest sens. Nu este însă clar modul de aplicare a acestor masuri. Furnizorii au nevoie de timp pentru a se pregati si a aplica noile prevederi, dar, mai ales, este necesar sa li se puna la dispozitie o serie de date care sa le permita aplicarea noilor prevederi, cum ar fi lista familiilor cu trei sau mai multi copii, beneficiare ale plafonarii", se mai arata în comunicat.

De asemenea, este necesar ca autoritatile statului sa puna la dispozitia furnizorilor date legate de activitatea companiilor. De exemplu, de plafonarea preturilor beneficiaza si farmaciile. Dar, cele mai multe dintre acestea functioneaza în spatii închiriate de la persoane fizice sau juridice iar în portofoliul furnizorilor un astfel de loc de consum nu apare ca este farmacie. Doar o institutie a statului poate afla sau poate sa aiba acces la aceste informatii si este absolut necesar sa le puna la dispozitia furnizorilor, pentru ca furnizorii sa poata respecta legea si sa emita o factura corespunzatoare unui astfel de consumator, subliniaza sursa.

La Senat s-a adoptat si prevederea conform careia furnizorii care au în portofoliu cel puțin 100.000 de clienti si un consum de cel puțin 500 GWh în anul 2021 sunt obligati sa cumpere 70% din necesarul de energie prin contracte bilaterale pe minimum 3 ani.

"Masura se doreste a fi în sprijinul consumatorilor, dar, în realitate, nu este chiar asa! În prezent, ne confruntam cu preturi la niveluri istorice record. Și, ca sa respecte legea, furnizorii vor fi nevoiti sa achizitioneze energia exact într-un moment de preturi record. Practic, prin aceasta prevedere legislativa, autoritatile "îngheata" pentru 3 ani preturile uriașe din prezent! Pretul pe piata poate sa scada în perioada urmatoare, însă în contractele încheiate pe 3 ani, va ramâne fixat pretul record. Și aceasta în conditiile în care autoritatile statului nu recunosc decât un pret mediu de 1.300 lei/MWh, potrivit OUG 119/2022", se mai arata în comunicatul furnizorilor.

Acestia au semnalat ca, de la 1 septembrie, de când a intrat în vigoare OUG 119/2022, nu s-a încheiat niciun contract semnificativ pe termen mai lung (pe o săptămână, o luna sau un an) pe platformele administrate de OPCOM. Iar pe piața spot (PZU - Piața pentru Ziua Următoare) preturile depășesc constant 2.000 lei/MWh.

În plus, furnizorii sunt obligați să cumpere energie pentru portofoliul de clienți din anul 2021, în condițiile în care orice client, casnic sau industrial, se poate muta la alt furnizor în 21 de zile. Din anul 2021 până în prezent, un client își putea schimba furnizorul de câteva zeci de ori.

O altă prevedere se referă la obligativitatea producătorilor de a vinde 70% din energia electrică produsă doar prin contracte bilaterale negociate direct, adică în afara pietelor centralizate, cu cantități și prețuri complet netransparente; cum legislația nu detaliază, înseamnă că toți producătorii - mari și mici, ba chiar și prosumatorii - sunt obligați să vândă 70% din energia produsă către furnizori, distribuitori, Transelectrica și marilor consumatori, arată AFEER.

"Totuși, pentru sistemul energetic național (SEN), poate cea mai gravă prevedere este cea referitoare la supra-impozitare sau, așa cum este definită în OUG 119/2022, "contribuție la Fondul de Tranzitie Energetică". Această suprataxă de 98% lasă, practic, operatorii care desfășoară activități de tranzacționare, o dată în plus, fără bani! Un procent de doar 2% din diferența între prețul cu care se achiziționează energia electrică sau gazele naturale și cel cu care se vinde nu acoperă costurile. Mai ales atunci când energia electrică sau gazele naturale sunt importate. Numai costurile financiare și cu rezervarea de capacitate de import depășesc acest procent, fără a adăuga și alte costuri pe care le au importatorii! În aceste condiții este greu de presupus că se va mai importa. Iar aceasta în situația în care, de câțiva ani, România este importator net atât de energie electrică, cât și de gaze naturale. Fără aceste importuri, mai ales în perioada de iarnă, întregul sistem energetic va avea de suferit. Sau vor avea de suferit consumatorii, pentru că nu vor fi suficiente gaze naturale sau energie electrică pentru toată lumea, așa că unii vor fi obligați să își reducă consumul sau să închidă", mai spun furnizorii.

Potrivit sursei citate, în urma OUG 119 nu se fac tranzacții forward nici de energie electrică, nici de gaze naturale, costurile capacităților de import au scăzut la jumătate (ceea ce arată lipsa de apetit a furnizorilor pentru importuri), băncile nu mai acordă credite în domeniul energiei, există risc de blocaj financiar la furnizori iar furnizorii sunt reticenti în ceea ce privește ofertarea de clienți noi și prelungirea contractelor existente.

De asemenea, ordonanța duce la blocarea comercială a importurilor de energie electrică și gaze naturale în prag de iarnă. "Cantități mari de energie sunt scoase forțat din platformele de piață centralizată care este transparentă, ceea ce duce la scăderea lichidității pieței și lipsa unui preț de referință corect. Se induc costuri suplimentare și se îngreunează activitatea furnizorilor", se mai arată în comunicat.

Taxarea cu 98% din marja brută face comercial imposibile activitățile de import - export, deoarece costurile aferente acestor activități - de transport, financiare etc. - depășesc cu mult 2%. În nicio țară europeană nu există o astfel de suprataxare ca în România, care risca să ajungă o țară de tranzit, subliniază documentul.

Taxarea cu 100% a exportului, în condițiile în care România este net importator este un nonsens și va duce la creșterea apetitului țărilor vecine să aplice același lucru, ceea ce, pentru România, va fi dezastruos, pentru că nu se vor mai putea face importuri deloc.

Potrivit estimărilor AFEER, prin aplicarea prevederilor legislative anterioare (fără OUG 119/2022), statul ar urma să încaseze din sectorul energetic cel puțin 42 miliarde de lei și conform declarațiilor proprii ale diverselor autorități ar trebui să ramburseze aproximativ 30 miliarde de lei pe întreg anul 2022. Până în prezent, s-au decontat doar 4 miliarde de lei către furnizori.

"Un lucru este cât se poate de clar: plafonarea se face pe banii furnizorilor, dar si ai bancilor. Mai nou, senatorii au extins plaja de consumatori care vor beneficia de masuri de sprijin, tot cu aportul furnizorilor, care, daca nu vor primi urgent banii care li se cuvin, risca sa intre în incapacitate de plata! Atragem, din nou, atentia: daca clacheaza un furnizor mare sau chiar unul mediu, imediat, în pasul doi, este posibil sa clacheze si furnizorul de ultima instanta", au mai aratat reprezentantii furnizorilor.

Potrivit acestora, majoritatea furnizorilor sunt "în corzi" în principal din cauza nedecontarii de catre stat la termenul stipulat în lege a schemei de ajutor pentru consumatori. Astfel, s-a ajuns în situatia în care orice "bobârnac" îi poate duce în prapastie. Se poate ajunge la un blocaj general în toata piata, precum si la nedorite masuri de rationalizare, prin reducerea consumului si chiar de deconectare a unor consumatori.